

شبه نظامیان تحت امر «آشپز پوتین»؛ گروه واگنر چیست؟ دامنه عمل آن تا کجاست؟

از یوگنی پریگوژین ۶۲ ساله، به عنوان بنیانگذار گروه واگنر یاد می شود. او که از الیگارشی های روس است، پیش از این نزدیک به دایره قدرت در مسکو بود.

گروه شبه نظامی واگنر طی ماه های گذشته بارها به دلیل نقش آفرینی در تهاجم نظامی روسیه به خاک اوکراین خبرساز شده است.

این گروه پیش از این در سال ۲۰۲۱ میلادی از سوی اتحادیه اروپا تحریم شده بود و بروکسل در آن موقع، علت وضع تحریم ها را «اقدامات بی ثبات کننده» گروه واگنر در اوکراین و چند کشور آفریقایی اعلام کرده بود.

جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز اعلام کرده بود که گروه واگنر «ابزار روسیه در جنگ هیبریدی (چند بعدی)» است.

شبه نظامیان گروه واگنر در چند کشور آفریقایی از جمله جمهوری آفریقای مرکزی و مالی حضور دارند. با این حال مزدوران این گروه بیش از هر چیز با حضورشان در اوکراین، سوریه و لیبیا شناخته می شوند.

روسیه در واکنش به تحریم های اتحادیه اروپا علیه گروه واگنر، اعلام کرده بود که کشورهای غربی در قبال شبه نظامیان این گروه دچار «هیستری» شده اند.

«آشپز پوتین»؛ یوگنی پریگوژین کیست؟

از یوگنی پریگوژین ۶۲ ساله، به عنوان بنیانگذار گروه واگنر یاد می شود. او که از الیگارش های روس است، پیش از این نزدیک به دایره قدرت در مسکو بود.

امریکا نیز یوگنی پریگوژین را به دلیل حمایت مالی از شبکه ای از ترول های اینترنتی (اوباش مجازی) و دخالت در انتخابات سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۸ در ایالات متحده تحریم کرده بود.

یوگنی پریگوژین در دهه اول زمامداری ولادیمیر پوتین صاحب رستوران هایی بود که رئیس جمهور روسیه برای صرف غذا به آنها مراجعه می کرد. او به همین دلیل بعدها به «آشپز پوتین» معروف شد. ولادیمیر پوتین مهمانان خارجی خود از جمله جورج دبلیو بوش، رئیس جمهوری پیشین امریکا را به یکی از رستوران های یوگنی پریگوژین می برد.

یوگنی پریگوژین مانند ولادیمیر پوتین اهل سنت پترزبورگ است. او برای سال های طولانی در زمینه تامین وعده های غذایی نهادها و شرکت ها فعالیت می کرد و برنده مناقصه های ارزشمندی برای سرو غذا در کرملین، مدارس و اردوی روسیه شده بود.

ارتباط او با وزارت دفاع روسیه همچنین نزدیکی اش با ولادیمیر پوتین احتمالاً در نقش آفرینی اش در حمایت مالی از گروه واگنر بی تاثیر نبوده است.

واگنر و جنگ داخلی اوکراین

نام گروه واگنر اولین بار در سال ۲۰۱۴ میلادی همزمان با جنگ در شرق اوکراین بر سر زبان ها افتاد. شبه نظامیان این گروه در آن زمان همراه با جدایی طلبان شرق اوکراین با نیروهای دولتی می جنگیدند. دامنه نفوذ گروه واگنر پس از آن به تدریج به خاورمیانه و کشورهای افریقایی گسترش یافت. شبه نظامیان واگنر در سوریه و لیبیا حضور داشتند و اتحادیه اروپا بر این باور است که رد پای شبه نظامیان واگنر در سودان و موزامبیک هم دیده می شود.

گروه واگنر؛ نسخه روسی «بلک واتر»

تا قبل از حمله روسیه به اوکراین در سال گذشته میلادی، به طور رسمی هیچ گونه ارتباطی بین گروه واگنر و دولت روسیه وجود نداشت و کارکرد اصلی این گروه برای مسکو، عمدتاً فراهم کردن زمینه دخالت نظامی در کشورهای مختلف بدون ارتباط مستقیم با دولت روسیه بود.

مسکو نیز همواره ارتباط بین دولت روسیه و گروه واگنر را رد می کرد و به این ترتیب روسیه بدون اینکه مجبور به پذیرش مسئولیت اقدامات این گروه باشد، اهداف خود را در کشورهای که شبه نظامیان واگنر حضور داشتند، دنبال می کرد و نفوذش را گسترش می داد.

دولت روسیه حتی در ابتدا وجود گروه واگنر را انکار می کرد زیرا فعالیت پیمانکارهای نظامی در این کشور غیرقانونی است .

فعالیت گروه واگنر، با همتایان امریکایی اش مانند گروه «بلک واتر» که نامش در جریان اشغال نظامی عراق مطرح شد، مقایسه شده است.

گروه واگنر نیز مانند «بلک واتر» به نقض حقوق بشر متهم شده است. سازمان ملل متحد شبه نظامیان واگنر را متهم کرده است که به همراه نیروهای دولتی در جمهوری آفریقای مرکزی به غیرنظامیان تجاوز جنسی کرده اند و اموال آنها را به غارت برده اند.

سازمان ملل متحد همچنین شبه نظامیان واگنر را به ارتکاب جنایت جنگی در لیبیا متهم کرده است. واشنگتن از گروه واگنر به عنوان «بازوی نیابتی وزارت دفاع روسیه» یاد می کند. پیش از این شبه نظامیان گروه واگنر به همراه نیروهای خاص روسیه در اردوگاه مولیکینو در جنوب این کشور آموزش می دیدند .

نام گروه واگنر از کجا می آید؟

تاکنون جایگاه نامشخص گروه واگنر، در عمل چالشی (مشکلی) برای قربانیان شبه نظامیان این گروه و دولت ها و نهادهای بین المللی محسوب می شد، زیرا امکان پیگیری اتهام ها علیه آن را نداشتند .

بررسی ها نشان می دهد که یک مجموعه واحد که با نام واگنر به ثبت رسیده باشد وجود ندارد. گروه واگنر در واقع به شبکه ای از شرکت ها و گروه هایی اطلاق می شود که مزدوران را به کار می گیرد.

گفته می شود که نام این شبکه به اسم رمز یکی از فرماندهان آن در شرق اوکراین بر می گردد. دیمیتری اوتکین که قبلاً به عنوان سرهنگ دوم (دگروال) در اداره اطلاعاتی ارتش روسیه خدمت کرده بود در

جریان جنگ داخلی در شرق اوکراین از اسم رمز واگنر استفاده می کرد.

دیمیتری اوتکین آخرین بار در سال ۲۰۱۶ میلادی در جریان مراسمی در تکریم کارکنان نظامی روسیه در کاخ کرملین در انظار عمومی ظاهر شد.

تحقیق در باره گروه واگنر برای خبرنگاران می تواند خطرناک باشد زیرا گروهی از روزنامه نگاران روس که سال ۲۰۱۸ در افریقای مرکزی در باره فعالیت های مزدوران روس تحقیق می کردند، در حمله ای غافلگیرانه کشته شدند .

در همان سال خبرنگاری که در مورد کشته شدن مزدوران واگنر در سوریه تحقیق می کرد نیز از بالکن آپارتمانش سقوط کرد و جان باخت.

دیگر خبرنگارانی هم که درصدد تحقیق در باره فعالیت های گروه واگنر بودند، یا تهدید شدند یا مورد اذیت و آزار قرار گرفتند.